

Mugarsulf og Rongerluaf. Hvad Bestemmelsen af de enkelte Bjergarter angaar, da er denne stet uden nogen nyere Undersøgelse, idet jeg har paabegyndt, men langtfra fuldendt en Række mikroskopiske Præparater af dem, og for Diebliffet har jeg ca. 80 Stykker færdige af Mineralier og Bjergarter fra de undersøgte Egne. Den Bjergart, der paa Kortet er angiven med den karminrøde Farve, Sneisen, er snart typisk som saadan, snart er den fuldt udpræget Granit, og optager denne Hornblende, er Overgangen gjort til Speniten, og fra denne igjen ved Hornblendens Forandring til Urvedsonit og Optagelsen af Sodalith og Cubialyt til den eiendommelige Bjergart, jeg paa Kortet har kaldet Sodalithspenit, og som er mest typisk udpræget i Bunden af Rongerluarsulf, og hvori der findes flere sjeldne Mineralier, hvortilblandt, som nævnt, vi fandt 4 a 5, der ere nye for dette Sted. Den teglstensrøde Farve angiver den røde Sandsten, og hvad dens Leiringsforhold angaar, tillader jeg mig at henvise til Kortet og til Profilet, Tegning XII, hvor Faldbretningerne og Faldvinklerne ere angivne; kun skal jeg her i Almindelighed bemærke, at Faldet paa de fleste Steder er ringe, 5—10°, dog naaer den ogsaa 15°, ja paa et Sted ved Igalik endog op til 40°, hvor den falder fra Graniten, medens den omkring Lunuarmiten falder mod Sodalithspeniten. Som ovenfor nævnt, synes der at forekomme to Quarzitlag, et, der ved fuldstændige Overgange er forbundet med Speniten, og som er ældre end Sandstenen og som har afgivet Materialet til de mange Quarzitruslesten, der findes deri, og et andet, der danner et af Sandstensens øverste Lag. Ved Musatut, Spiutat og Igaliko forekommer endvidere et temmelig skarpt begrænset Konglomeratlag; men om dette kan tydes som engang havende udgjort et Lag, tør jeg ikke afgjøre. De for Sandstenen karakteristiske, men ogsaa i Sneisen hyppige Porfyrgange, gaa paa flere Steder, som ved Igaliko, Musatut, Kagsfiarsulf og Akuliarufet i Lunugdliarsfik over i fuldstændig slaggelignende Lag, der ved Igaliko gaa over i eiendommelige Luslag. Forskjelligt fra disse Gange og Lag ere de mægtige Draplag, der danne Toppene omkring Klimaussak og Toppen af Nunarfonarsak; ogsaa disse og de sig til dem sluttende Gange ere hyppigt porfyritiske; men Feldspathen er her en Plagioklas, medens den i de ægte Porfyrer er Orthoklas. Endnu skal jeg kun fremhæve de paa Kortet angivne hævende Verlag, hævende Havstokke og Mærker af tidligere Isbedækning. Hvad endelig Spørgsmaalet om Sænkningen angaar, da kan jeg ikke negte, at jeg stiller mig temmelig skeptisk lige over for det. Jeg har vel flere Steder set Gustomter forstyrrede af Vandet, og paa et Par Steder kan det ikke negtes, at Ingen nu kunde falde paa at bygge Husene saa nær, ja ud i Vandet; men naar man ser hen til de mange andre Tegne paa en usorandret Vandstand, der næsten overalt mødes paa Kysterne, er jeg tilbøjelig til at tro, at de ganske vist uimodsigelige Beviser for, at Husruiner ere borttagne af Vandet, ogsaa kunne forklares ved lokale Forandringer som forandrede Strømforhold osv. Skal dette Spørgsmaal undersøges for Alvor, maa der indhugges Mærker og anstilles nøagtige Observationer, thi den hidtil anvendte Methode at opsummere de Indfødtres og Kolonisternes Fortællinger fører ikke til Maalet. Den karakteristiske Ruin paa et Skjær i Igalikofjorden (se Fotografiet 21), som Arctander i 1779 henlede de Omkæmperhedens paa, og som Ringel paaberaaber sig, egner sig heller ikke til at afgive et Bevis for denne Sænkning; thi efter Beskrivelserne fra tidligere Læder ere Forholdene den Dag i Dag fuldstændig de samme som for hundrede Aar siden. Ved Spring naaer Vandet til Murene nu som den Gang, og i Grastand ser det ud, som om den seilede paa Vandet. Her kan ikke være foregaaet nogen væsentlig Sænkning i de sidste hundrede Aar. Grønlandernes Sagn om, at Den har været større, og det Mandsynlige i, at de gamle Nordboere skulde have bygget Huset paa Skjæret, hvis Forholdene der have været som de nu ere, ere ikke Beviser.

Hvad til Slutningen det antitvariske Udbytte angaar, da skal jeg tillade mig at henvise til Tegninger og Fotografierne, ligesom ogsaa til de Bydninger, der i det Foregaaende ere givne af enkelte af de i de gamle Sagaer nævnte Steder, og som afvige noget fra de navnlig af Rafn fremsatte, men som jeg haaber ville findes at være rigtige. Disse sidste Undersøgelser horte vel ikke til min Opgave, men de paatvengte sig uvilkaarlig ved daglig at færdes i disse minderige Egne, og den Tid, der er er anvendt derpaa, har heller ikke paa nogen Maade skadet vore øvrige Arbejder.

En Hjør Blikt staar endnu tilbage, og det er at fremhæve den store Beredvillighed til at yde os al den Hjælp vi kunde ønske, som saavel Handelen som Kryolith-Selskabets Embeds- og Bestillingsmænd have vist os, og særlig maa det være mig tilladt at fremhæve Hr. Kolonibestyrer Danfen i Julianehaab og Hr. Lieutenant Fritj i Svigtut, ligesom ogsaa at Kryolith-Selskabet tillod os, og det uden Bederlag, at gaa hjem med Dampskibet „Fog“, hvad der for Undersøgelserne var af stor Betydning, idet dette Skib har en fast Afgangstid, hvad Handelens Seilskibe naturligtvis ikke kunne have.”